

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 155-29/98-11121
Signatura: vo3ks201

Inspektorát č 15
Okresní pracoviště Zlín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: ZUŠ Uherský Brod, Mariánské náměstí 61, 688 01 Uherský Brod

IZO: 46254552

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Hana Mahdalová

Zřizovatel: ŠÚ Uherské Hradiště

Příslušný školský úřad: ŠÚ Uherské Hradiště

Termín inspekce: 21. -23. října 1998

Inspektoři: PhDr. Antonín Bařínka, Mgr. Libor Buchta

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Výkaz žáků a odučených hodin, organizační řád, školní řád, rozvrhy hodin, zápisy z pedagogických rad, protokoly postupových zkoušek, výroční zpráva ZUŠ, třídní knihy, žákovské knížky

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Ředitelka školy písemně zpracovala koncepční záměr. Jeho prioritou je zajištění prostorových a materiálních podmínek pro výuku na ZUŠ. Zásadní změna v poslední době (nároky církevního řádu na prostory užívané školou) přináší nutnost hledat - v součinnosti s městským úřadem - alternativní řešení. Roční plán práce školy zahrnuje, avšak pouze v obecné rovině - rámcově, úkoly týkající se vyučovacího procesu, organizace práce, personálního a materiálního zajištění. Tento plán byl projednán a schválen pedagogickou radou. Organizační řád školy je velmi obsírný, podrobný a jsou v něm obsaženy i některé úkoly a pověření krátkodobého charakteru, patřící spíše do ročního plánu. Ve školním řádu jsou ustanovení týkající se žáků i zaměstnanců školy.

Pedagogická rada se schází podle plánu 5 - 7x ročně. Ze zápisů je zřejmé, že její jednání, vztahující se k zásadním otázkám výuky a chodu ZUŠ, jsou konkrétní a věcná, obsahují stanovení termínovaných úkolů i jejich následné hodnocení.

Oblast plánování lze na této škole hodnotit jako průměrnou

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Žákům hudebního oboru je poskytována výuka hlavního předmětu převážně na spodní hranici stanovené učebním plánem (45 minut týdně). 33 žáků (5,7%) navštěvuje 1,5 lekce, rozšířená výuka (2 lekce týdně) je umožněna 4 žákům.

Předměty uvedené v učebních plánech pod bodem 2 (komorní, souborová, orchestrální hra, korepetice...) jsou navštěvovány především žáky smyčcového a dechového, ale i dalších oddělení. Podpora těchto předmětů se v poslední době stala jednou z priorit vedení školy (v tomto školním roce probíhá ve 20 týdenních lekcích výuka 15 souborů). Určitého pokroku bylo dosaženo i v klavírním oddělení (asi 10% žáků vyšších ročníků má do výuky zařazenu korepetici).

Výuka hudební nauky probíhá až do 7. ročníku 1. stupně, pro talentované žáky připravující se k dalšímu studiu je zřízena speciální třída. Tento stav se - v porovnání s praxí na jiných ZUŠ - jeví jako velmi uspokojivý.

Učební plány a osnovy jsou plněny na průměrné úrovni

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Základní uměleckou školu vede ředitelka spolu se zástupkyní. Náplň funkcí členů vedení i všech dalších funkcionářů školy je písemně, se všemi náležitostmi, vymezena.

Řízení školy je promyšlené, koncepční, jeho výchozí složkou jsou pravidelné, týdenní porady vedení. Důležitým poradním orgánem ředitelky je umělecká rada, ve které jsou zastoupeni kromě členů vedení i vedoucí oborů a předmětových komisí. Na pravidelných jednáních konaných jedenkrát měsíčně jsou projednávány důležité otázky provozu a organizace práce, ale i veřejné prezentace ZUŠ. Jednání předmětových komisí probíhají podle potřeby a týkají se kvality a výsledků vyučovacího procesu. Prostřednictvím vedoucích PK jsou vedení školy předkládány návrhy na zlepšení práce, zkvalitnění materiálního vybavení a pod. Neformální a progresivní je především činnost PK klavíru.

Řízení školy po stránce odborné a pedagogické je funkční, efektivní, má spíše nadprůměrnou úroveň

3.2 Personální struktura

Vysoké procento učitelů s plnou odbornou i pedagogickou způsobilostí (68%) dává dobré předpoklady pro plnohodnotnou učitelskou práci. Také výsledky učitelů bez odborné či pedagogické kvalifikace (v hudebním oboru - ve výuce zpěvu, kytary, některých nástrojů dechových, v oboru tanečním a literárně dramatickém) jsou v souladu s nároky kladenými na výuku na této škole. Vedení ZUŠ věnuje potřebnou pozornost kvalitnímu personálnímu zajištění i z perspektivního hlediska. Pro následující období bude v tomto směru prioritou získat kvalifikované pedagogy pro pěvecké a smyčcové oddělení hudebního oboru a pro literárně dramatický obor.

Pedagogičtí

Pedagogická a odborná způsobilost
--

pracovníci	Plně způsobilí		Jen odborně		Jen pedagogicky		Bez způsobilosti	
	Interní	Externí	Interní	Externí	Interní	Externí	Interní	Externí
Celkem								
34	22	1	2	-	2	-	5	2

Personální struktura této školy z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti učitelů je na průměrné úrovni

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy sleduje a podporuje další odborný růst pedagogů, zejména těch, kteří nespĺňují požadavek způsobilosti. Další vzdělávání má v následující podoby:

- účast na seminářích, školeních, kurzech
- umělecké a pedagogické aktivity učitelů všech oborů (individuální, kolektivní)
- pořádání veřejných produkcí s aktivní účastí učitelů (učitelský koncert a pod.)
- individuální studium odborné literatury

Péče o další vzdělávání je na této škole spíše nadprůměrná

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Kontrolní činnost vedení školy, která přináší podklady pro hodnocení pracovníků má zejména následující formy:

- hospitace ředitelky školy a její zástupkyně ve vyučovacím procesu
- hospitace formou účasti na všech veřejných akcích školy, postupových zkouškách, soutěžích
- zhodnocení podílu na dalších aktivitách - na základě zveřejněných Kriterií pro hodnocení učitelů

Pravidelné hodnocení ředitelky probíhá na pedagogických radách či v individuálních pohovorech. K hodnocení práce učitelů se vyjadřuje umělecká rada.

Pro průběžné hodnocení žáků jsou stanovena doporučení, ne však jednotný systém. Závěrečné hodnocení na vysvědčeních je v souladu s vyhláškou o ZUŠ č. 292/91 Sb. §5.

Způsob kontroly a hodnocení je na této škole na průměrné úrovni

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Přenos všech důležitých informací směrem k učitelům a dalším pracovníkům ZUŠ zajišťují porady (pedagogické rady, provozní porady), písemné vyhlášky a oběžníky. Vzájemnou informovanost zvyšuje i možnost denního styku mezi vedením školy a ostatními pracovníky. Také vzdálenější pracoviště (pobočky) jsou dostatečně informována. Učitelé pověřeni jejich vedením vyučují totiž nejméně 1 den v týdnu na kmenové škole.

Všechny důvěrné informace o žácích a zaměstnancích školy jsou dostatečně zabezpečeny před zneužitím.

Informovanost rodičů o prospěchu a chování jejich dětí umožňují sdělení v žakovských knížkách, letáky a další propagační materiály. Je rovněž umožněn ústní

kontakt mezi rodiči a vedením školy, příp. jednotlivými pedagogy. Příležitostí k tomuto účelu nejčastěji využívanou jsou třídní předehrávky a další veřejné akce. Je možná - a v případě začínajících žáků zejm. hudebního oboru dokonce žádoucí - účast rodičů ve vyučovací hodině.

Veřejné akce, kterými je o výsledcích práce ZUŠ informována i ostatní veřejnost, jsou v dostatečné míře publikovány a propagovány (plakáty, pozvánkami, prostřednictvím městského rozhlasu, místního a okresního tisku a pod.).

Informační systém školy - vnitřní i vnější - můžeme hodnotit jako spíše nadprůměrný

6. Vedení povinné dokumentace

Při kontrole dokumentace školy ve smyslu § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

Dokumentace je vedena v souladu se zákonem, obsahuje požadované náležitosti. Administrativní úroveň písemností je uspokojivá

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva za školní rok 1997/98 byla zpracována a postihuje všechny oblasti vymezené § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 564/1990 Sb.

Úroveň výroční zprávy za rok 1997/98 je průměrná

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

ZUŠ má právní subjektivitu, je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je ŠÚ Uherské Hradiště. Rozpočet přidělený tímto zřizovatelem spolu s příjmy ze školného umožňují realizovat vzdělávací program školy. V oblasti materiálního zabezpečení jsou prostředky vynaložené na údržbu, doplňování a inovaci učebních pomůcek, didaktické techniky a hudebních nástrojů využity účelně.

Využití finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je efektivní

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Prostorové podmínky v obou hlavních objektech (Dominikánském klášteře a Panském domě) umožňují - vzhledem k počtu žáků - realizovat vzdělávací program. K bezproblémovému provozu však scházejí 2 učebny hudebního oboru a potřebné zázemí pro učitele v podobě 2 dostatečně prostorných a vybavených sboroven. Koncertní sál s kapacitou 100 míst a dobrými akustickými i estetickými parametry umožňuje provozovat veškerou veřejnou činnost s výjimkou tanečních koncertů, které se konají v místním Domě kultury.

Prostorové podmínky školy lze hodnotit jako průměrné

Učitelům i žákům slouží knihovna odborné literatury, mediátka gramodesek, CD, mg kazet, videokazet. Všechny tyto archivy jsou podle potřeby doplňovány. Nárokům výuky odpovídá i fond učebnic a notového materiálu. Potřebnou péči věnuje vedení školy hudebním nástrojům, jejich inovaci a údržbě (v poslední době byla provedena generální oprava klavírů). Některé hudební nástroje (např. smyčcové, dechové) je možno za minimální poplatek zapůjčit žákům. Vybavení didaktickou technikou je dostatečné, za zvláštní zmínku stojí nahrávací studio vybavené velmi kvalitní elektroakustickou technikou. Potřebám výuky slouží i videotechnika (televizory, kamera, videorekordér).

Administrativou ZUŠ je v plné míře využívána výpočetní technika (počítač, tiskárna) i kopírka.

Vybavení školy pomůckami, hudebními nástroji a didaktickou technikou je spíše nadprůměrné

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

V rozvrhu hodin jsou mezi jednotlivé vyučovací lekce zařazeny přestávky, což odpovídá psychohygienickým potřebám žáků a učitelů školy.

Estetické prostředí interiérů i exteriérů školy působí velmi příznivě, zcela v souladu s náplní i posláním ZUŠ.

Dodržování psychohygienických podmínek i estetická úroveň prostředí školy se jeví jako spíše nadprůměrné

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Hra na zobcovou flétnu

Výuka hry na zobcovou flétnu je převážně zajištěna učiteli s příslušnou aprobací. V souladu s učebními plány jsou žáci tomuto nástroji vyučováni ve dvou rovinách. S perspektivou přechodu na jiný dechový nástroj (dřevěný, žest'ový), nebo se záměrem absolvování sedmiletého cyklu a hrou na všechny typy zobcových fléten. Úroveň výuky tohoto nástroje je rozdílná. Učitelé, kteří se snaží inovovat metodické postupy a studiem nové literatury obohacovat spektrum technických a přednesových skladeb mají žáky, kteří ukončí sedmiletý cyklus ZUŠ. Tito žáci v průběhu studia důstojně reprezentují školu na soutěžích a veřejných vystoupeních. Velkým negativem je stereotypnost ve výuce, opakování stejných přednesových skladeb, setrvávání na zastaralých metodických postupech a absence ukázkové hry učitele. V hospitovaných hodinách se vyskytly obě krajní polohy výuky. Velmi pozitivně lze hodnotit přístup mladého začínajícího učitele, který u začátečníka zvolil efektivní metodický postup tvoření a upevňování elementárních dovedností. Vzhledem k oběma krajnostem kvality výuky je celkový dojem ve sledované oblasti negativně poznamenán.

Výuka hry na nástroje žesťové

Výuku hry na všechny typy žesťových nástrojů zajišťuje učitel bez příslušné kvalifikace, ovšem s dlouholetou zkušeností a výsledky. Podchycení zájmu, vytvoření a upevnění základních dovedností, zapojení žáka do komorní příp. souborové hry - to je způsob práce učitele, který vyučuje hře na žesťové nástroje. V hospitovaných hodinách učitel kladl důraz na upevnění nátisku, správné dýchání a postoj při hře. Pro zdokonalení technických dovedností byla použita běžná literatura, ale také vlastní skladby učitele. Přednesové skladby byly voleny s ohledem na věk a možnosti žáků. Na komorní a souborovou hru je ve vyučovacím programu kladen patřičný důraz. Do vyučovacího procesu se pozitivně promítají zkušenosti učitele s výukou všech nátrubkových nástrojů. Se znalostí problematiky řeší případné nátiskové nebo dechové problémy žáků.

Výuku hry na dechové nástroje lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou

Výuka hry na elektronické klávesové nástroje

Výuky hry na tyto nástroje je vedena odborně, s akcentem na veškerá specifika. Žáci nejprve získávají základy hry na klavír, které aplikují při hře na elektronické klávesové nástroje. Kombinací klavírní a další literatury pro klávesové nástroje mají žáci dostatek informací a možností k procvičení svých dovedností. Motivujícím prvkem, který učitel pravidelně zařazuje, je rozvíjení vlastní invence žáků, jak po stránce harmonické, tak po stránce zvukové. Ve výuce nechyběla vzorová ukázková hra učitele. Takto pojatou výuku hry na elektrické klávesové nástroje je možno označit za vzorovou.

Hra na klavír

Téměř stoprocentní pedagogická i odborná způsobilost učitelů, aktivní přístup členů PK klavíru k osvojování soudobých trendů výuky (mj. účastí na školeních, seminářích) - - to vše dává předpoklad kvalitní činnosti oddělení. Tento předpoklad byl naplněn i v hospitovaných vyučovacích lekcích (ve 2. a 6. ročníku 1. stupně). Pro obě lekce byla charakteristická promyšlená stavba s proporcionálním zastoupením všech složek v souladu s jejich cílem. Zatímco v nižším ročníku byla výuka zaměřena na rozvíjení elementárních technických funkcí vyplývajících z probíraného učiva, pedagogická činnost ve vyšším ročníku směřovala k budování výrazové složky přednesové skladby. Všechny užití učební postupy korespondovaly se stupněm vyspělosti obou žákyň i charakterem studovaného materiálu, který odpovídal učebním osnovám. Slovní komentář, který obsahoval i doporučení cvičebních způsobů, byl doplněn instruktivními ukázkami obou učitelek.

Výuku hry na klávesové nástroje lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou

Hra na housle

Tomuto předmětu vyučují vesměs zkušení učitelé (s jedinou výjimkou začínající učitelky - absolventky JAMU) plně pedagogicky a odborně způsobilí. Hospitace se uskutečnily ve 3 hodinách individuální nástrojové výuky (ve 2. ročníku, 2x v 7. ročníku 1. st.) a v jedné hodině výuky komorní hry. Všechny individuální lekce měly obvyklý průběh, důraz byl kladen především na vytváření a rozvíjení pohybově motorických funkcí (zejm. v nižším ročníku) a technický výcvik směřující k hudebnímu výrazu ve vyšších ročnících (např. výcvik vibráta). Zaměření výukového programu v 7. ročnících na techniku však poněkud odsunulo do pozadí nácvik přednesové skladby, který by měl v této fázi výuky dominovat. Metodická i didaktická stránka výuky (vč. uplatnění zásady názornosti) byla na potřebné výši, zcela v souladu s pedagogickým záměrem a specifikou výuky hry na tento nástroj. Nácvik komorní hry (dua houslí) jakkoliv učitelkou dobře připravený a vedený narážel na poněkud menší technickou vyspělost a intonační schopnost jedné ze žákyň.

Úroveň výuky hry houslové hry je možno hodnotit jako spíše nadprůměrnou

Hudební nauka

Výuka HN ve 2. ročníku (aprobovaná, učitel - absolvent VŠ) byla vedena v duchu moderního pojetí tohoto předmětu. Žáci byli vhodně motivováni a v průběhu celé lekce vedeni k aktivitě. Výcvik byl zaměřen na základní dovednosti intonační a rytmické, zároveň byly opakovány a vyvozovány teoretické pojmy. Veškerá činnost vycházela z živého, dětem přístupného hudebního materiálu. Dosažení cíle hodiny napomohla i učitelova pohotovost v instrumentálním doprovodu a využití didaktické techniky. Limitujícím faktorem byla prostorová stísněnost třídy, která mj. neumožnila ve větší míře uplatnit pohybovou aktivitu žáků.

Výuka hudební nauky měla nadprůměrnou úroveň

Kvalitu vyučování a úroveň vzdělávání na ZUŠ Uherský Brod je možno hodnotit jako spíše nadprůměrnou

11. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Úroveň výsledků učebně výchovné práce na ZUŠ Uh. Brod je možno posoudit z následujících ukazatelů:

- absolventi školy jsou každoročně přijímáni k dalšímu studiu: z hudebního oboru: 2 - 3 na středních uměleckých školách, z výtvarného oboru: 5 na středních, 2 - 4 na vysokých uměleckých školách
- žáci školy se pravidelně účastní různých typů uměleckých soutěží, zejm. soutěží ZUŠ. K nejúspěšnějším účastníkům patřily v nedávné minulosti především folklórní soubory (cimbálové muziky, komorní soubor s cimbálem, Bánovské kačenky), dechové soubory komorní (klarinetová tria, žesťový), dechový orchestr, dětský pěvecký sbor Comenius, ale i sóloví hráči na housle, klavír, kytaru a dechové nástroje žesťové i dřevěné.

Řadu ocenění ze soutěžních výstav si tradičně odváží výtvarný obor (např. Alšova země, ekologické soutěže, soutěž Českého rozhlasu aj.). Úspěšné jsou i ostatní obory - taneční (ocenění z oblastní přehlídky tance v Kutné Hoře) a literárně dramatický

- kvalita práce školy se odráží v široce koncipované veřejné činnosti všech oborů ZUŠ. Veřejné akce zahrnují samostatné koncerty, besídky, výstavy a řadu vystoupení k různým příležitostem a ve spolupráci s ostatními školami i dalšími institucemi
- posláním a cílem školy je rozvíjet umělecké vlohy a schopnosti žáků, seznamovat je s historií i současností umělecké tvorby a tím obohacovat jejich citový život, formovat jejich morálně volní vlastnosti. Tento záměr je - jak vyplývá ze závěrů inspekční činnosti - na ZUŠ Uh. Brod naplňován
- atmosféra tvořivé spolupráce, vzájemná důvěra mezi pedagogy a žáky na této škole pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací proces. Formy a obsah výuky pak mají zásadní vliv na chování žáků ve škole a na veřejnosti, které je kulturní a bezproblémové

Podmínky a výsledky formativního působení na žáky ZUŠ Uherský Brod možno označit jako nadprůměrné

12. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Estetické a kulturní potřeby na této ZUŠ jsou dále rozvíjeny

- společnými návštěvami kulturních akcí (koncertů, divadelních představení, výstav) v místě školy i dalších městech
- tematicky zaměřenými zájezdy
- pracovními soustředěními žáků výtvarného oboru (Lopeník, Strání aj.)
- činností KPH (klubu přátel hudby) při ZUŠ, který je pořadatelem průměrně 10 koncertů ročně
- spoluprací se zahraničními školami (Nové Město nad V. - SR)

Další aktivity ovlivňující výchovně vzdělávací činnost mají na této škole spíše nadprůměrnou úroveň

ZÁVĚRY

Na základě inspekční činnosti ve sledované oblasti byly vymezeny

klady:

- koncepční práce ředitelky školy opírající se o znalost místních podmínek
- promyšlený, funkční organizační systém školy
- uspokojivé procento kvalifikované, aprobované výuky, péče o další odborný růst pedagogů,
- akcentace souborové, komorní a orchestrální hry ve výuce hudebního oboru
- výuka HN do 7. ročníku, speciální třída pro talentované žáky
- aktivní přístup učitelů k veřejné prezentaci školy

nedostatky:

- nedostatečná komunikace mezi stávajícími představiteli města a vedením školy zejm. v otázkách dalšího umístění ZUŠ
- formální nedostatky plánování (obsahová nevyhraněnost organizačního řádu, ročního plánu práce)

Řízení školy, podmínky a průběh vzdělávání na ZUŠ Uherský Brod lze hodnotit jako spíše nadprůměrné

Ve Zlíně dne 9. listopadu 1998

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Antonín Bařinka v. r..

členové týmu Libor Buchta v. r.

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 11. listopadu 1998

razítko

Podpis ředitele(ky) školy Hana Mahdalová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: ŠÚ Uherské Hradiště	30. listopadu 1998	57/98
Školský úřad: ŠÚ Uherské Hradiště	30. listopadu 1998	57/98
Rada školy: ---		

datum	č.j. ČŠI	text
30.11. 998	57/98	připomínky ředitelky školy nebyly doručeny